

Unikátní objev při restaurování filmu Karla Zemana: Diváci zhlédnou po téměř šedesáti letech vystřiženou scénu z filmu Vynález zkázy!

Praha, 11. 7. 2015

Během prací na digitálním restaurování filmu Karla Zemana Vynález zkázy se restaurátorům podařil nečekaný a unikátní objev: byla nalezena vystřižená scéna z filmu! Významná scéna, o jejíž existenci ještě donedávna nikdo nevěděl, tak byla po téměř 60 letech navrácena zpět do filmu. Diváci ji mohli poprvé zhlédnout při světové premiéře restaurovaného filmu, která proběhla 10. 7. 2015 od 20:00 souběžně na MFF Karlovy Vary, na obrazovkách České televize, v rámci Světové výstavy EXPO 2015 v Turíně a také v New Yorku.

Během prací na digitálním restaurování Vynálezu zkázy v rámci projektu **Čistíme svět fantazie** objevili restaurátoři scénu, která na originálním negativu chybí. Vystřižený záběr zachycující hodiny s napoleonskou orlicí je součástí rozsáhlejší sekvence, ve které je profesor Roch hluboce zabrán do návrhů na sestrojení svého vynálezu. „*Nechám na divácích, aby v tomto záběru odhalili hlubší význam, ale scéna se odehrává ve velice klíčovém momentu, kdy si vynálezce začíná uvědomovat, k čemu by jeho objev mohl sloužit,*“ přibližuje význam pasáže garant restaurátorských prací, americký expert na digitální restaurování James Mockoski.

„*Cílem digitálního restaurování Vynálezu zkázy bylo uvést film do podoby, v jaké jej mohli diváci zhlédnout v době premiéry,*“ vysvětluje hlavní restaurátor Ivo Marák ze společnosti UPP. Pražská premiéra se odehrála 26. června 1958, krátce před ní byl film uveden na Světovém filmovém festivalu při EXPO 58 v Bruselu, kde získal Velkou cenu a kde byla zmíněná scéna na následné tiskové konferenci diskutována. Jedna americká novinářka ji totiž interpretovala jako anti-americkou. „*Možná byla scéna vystřižena, aby neurazila, když byl film prodán do americké distribuce,*“ říká Mockoski, záznamy nebo pamětníci ale bohužel chybějí. „*Skutečná příčina nejspíš nikdy nebude odhalena, nicméně na základě toho, co víme, jsme považovali za správné tento záběr do filmu vrátit, a proto nyní, poprvé od roku 1958 můžeme zhlédnout nesestříhanou Zemanovu verzi filmu,*“ dodává Mockoski, který společně s expertní komisí rozhodl scénu do filmu vrátit.

Digitální restaurování Vynálezu zkázy byl náročný proces, na kterém se podílela řada odborníků. V první fázi restaurování byl film přepisován z celuloidového na digitální, což bylo prováděno na speciálním zařízení ve dvojnásobném rozlišení, než má výsledný digitálně restaurovaný film. Následně byly odstraněny nečistoty z každého filmového pole různými způsoby v několika iteracích, což zabralo půl roku intenzivní práce. Celkově bylo vyčištěno

117.288 filmových políček, na kterých bylo přes 6 milionů nečistot. Po technických úpravách snímku se přistoupilo k barevné korekci, která vycházela z referenční kopie filmu a všech dostupných informací z doby vzniku filmu tak, aby podoba restaurovaného filmu se co nejvíce přiblížila původní podobě filmu tak, jak ho vytvořil Karel Zeman.

Další fází obnovy filmu bylo restaurování zvuku, které se provádělo samostatně. Při digitalizaci zvuku se vycházelo z originálního negativu a dobové kopie. Nejdříve byly vymazány nejrušivější zvukové kazy a poté se odstranilo zkreslení. Finální úprava zvuku byla realizována ve speciální certifikované míchací hale. Výsledkem byl zvuk, který měl zachovaný původní zvukový formát, ale zároveň byla provedena ekvalizace, aby bylo možné dobře akusticky pokrýt celý sál.

Poslední fáze restaurování probíhala v kinosále, který splňuje normy dnešních digitálních kin, tzv. DCI, což je zkratka pro platformu Digital Cinema Initiatives, která byla ustanovena roku 2002 jako joint venture velkých filmových společností, mj. Disney, Sony, Picture Entertainment, Fox, Paramount, Universal a Warnes Bros. Výsledkem celého náročného procesu je restaurovaná digitální kopie, neboli master Vynálezu zkázy, jenž bude sloužit pro výrobu distribučních masterů, které odpovídají mezinárodním uznávaným specifikacím (DCI nebo standardu SMPTE, tj. Society of Motion Picture and Television Engineers). Mastery budou nakonec uloženy ve formátu, který je vhodný pro dlouhodobou archivaci filmů.

Vynález zkázy byl digitálně restaurován v rámci projektu **Čistíme svět fantazie**, společného projektu Nadace české bijáky, Muzea Karla Zemana a České televize. Jeho cílem je v průběhu tří let digitálně zrestaurovat vybrané filmy Karla Zemana do nejvyšší možné kvality, uvést je na velkých filmových plátnech a vdechnout jim tak znovu život. Projekt vzniká za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kinematografie.

Diváci se do tohoto projektu mohou zapojit příspěvím do veřejné sbírky na číslo účtu 107-5652650247/0100 případně zasláním SMS v ceně 30 Kč ve tvaru DMS BIJAKY na číslo 87 777. Při zaslání jedné SMS (DMS ROK BIJAKY) bude na účet Čistíme svět fantazie pravidelně každý měsíc po jeden rok přicházet hodnota jedné zasláné DMS.

Kontakt pro média:

Ludmila Urbanová
Nadace české bijáky
mobil: +420 723 390 477
e-mail: ludmila.urbanova@bijaky.cz

Tereza Veselá
Muzeum Karla Zemana
mobil: +420 728 179 469
e-mail: tereza.vesela@muzeumkarlazemana.cz

Alžběta Plívová
Česká televize
telefon: +420 261 133 332
mobil: +420 733 663 969
e-mail: alzbeta.plivova@ceskatelevize.cz